

i al tirolès *lauer*.

D'altra banda, la forma LORUM ha restat com a nom de la corretja a Sanàbria *loro* (Krüger, *Gegenstandsk.*, 181, 226), gall.-port. *loro* (RLus. xi, 159), ast. *isoru* (RLus. i, 284), sense comptar el sard logudorès; i també Bierzo *luria*, amb els seus derivats *lluriamie* i *luriero* (Ga. Rey). Les formes bercianes, en la mesura que no tinguin la coneguda i epènica lleonesa, podrien donar un poc més de base a la meua conjectura, puix que semblen representar el derivat LORĒA del qual jo partia; però, sobretot des del punt de vista ergològic, hi duu suport la informació de Schmitt que la manteguera s'havia fet sempre de pell de cabra o moltó, en definitiva, doncs, de cuiro.

Tanmateix l'evolució fonètica suposada, sense manca de base, tampoc és clar que pogués produir-se, sobretot darrere una L-: caldria trobar-ne més indicis i sobretot poder documentar més el mot. Que sigui pre-romà, bé, i aviat és dit, però resta massa vague.

Provem en concret: b) *Louroun* coincideix amb el nom de la veïna vall de *Louron* (entre la Vall d'Aura i el Comenge), que sembla provinent del tipus ibèric ILŪRO, -ON (d'on bearn. *Oloron*, cat. *Alarona*, *Llerona* etc.); però això és encara més vague. c) Potser podríem pensar en el basc *ler* (en part *leber*) que era el nom del pi a la Vall de Roncal, i ho havia estat en altres altes valls navarreses, d'on els derivats o compostos ronc. *lerrazi* «pignon», *lerxagarko* 'pinya' al Roncal o a Zaraitze (Bonaparte, *BSVAP* xiv, 19.564, 23.683, 22.682), suposant que es tractés primitivament d'un atuell en fusta de pi. És una idea a escorcollar més fonament, però hi ha el fet poc encoratjador que la -r d'aquest mot basc (com és el cas de la gran majoria de les -r basques) és una -r̄, que en afegir-se-li vocal es torna -rr: 'el pi' es diu *lerra*, i ja hem vist *lerrazi*. Suposar que això no regís per al basco-aquitànic del Comenge és una suposició ad hoc, que resta arbitrària.

d) Potser hi ha afinitat amb un mot del Baix Lenguadoc *lairan* «cuveau plein de raisins» que hom localitza en diverses localitats de l'Erau —Beziers, Pezenàs— i a Clarmont d'Erau en forma (normalment) alterada *leydan* «comporte ou cuveau rempli de raisins» (Pastre, p. 78); el *TdF*, s. v. *leiran* dona cites literàries de *lairan* amb aquest sentit en Azais (Gard) i en J. Pons (Beziers). S'ignora del tot l'etimologia, car no hi havia base per pendre seriosament la hipòtesi d'un *LATERANUS que suggereix Mistral, derivat de LATUS 'costat' (com ho ha fet el FEW v, 205a11-2, si bé guardant absolut silenci sobre com es justificaria tal designació). Si aqueixa «etimologia» tingués cap base, quedaria descartat el lligam entre aqueix mot i el mot gascó, per evident raó de forma; en realitat és possible, i fins versemblant, que hi hagi una connexió entre els dos mots, puix que tots dos són atuells de fusta, i fóra fàcil d'imaginar una base fonètica comuna LERIA/LERIAN-. En fi també això resta un poc enlaire sobretot pel fet de ser allunyades les àrees.

e) Com he demostrat en el DECH el cast. ant. *albiara* «pequeño vaso rústico», que figura així en l'Arx.

de Hita i en la Bíblia d'Arragel, *liara* «vasija para beber» a Cespadosa de Tormes, *llara* «la colodra de cuer-no que los pastores utilizan para ordeñar las vacas» a la prov. de Burgos (RFE xv, 350-1), i altres variants en la forma bàsica ALIARA vénen del greco-llatí PHIALA 'fiola, ampolleta' al qual s'ha afegit el pseudo-article aràbic *al-*; i, havent-hi hagut la pèrdua de F, després de passar per aspiració *b-*, va quedar *aliara*. En rigor també fóra concebible (cf. fr. ant. *fièle* en lloc de *fiòle*) una base *FIELA en els Pirineus (degradació vocàlica llatina o «canvi de sufix»?), aspirada com *hiela en gascó, amb aglutinació de l'article (el romànic aquí, més aviat) *la-(h)iola* > *liela* dissimilat en *liera* i reduït a *lera*. Això a condició de separar-ne *lairan*.

Molt hipotètic tot plegat, forçats alguns detalls, i en conjunt ben poc convincent. Cal, però, continuar pensant en aquesta pista e), i també en c) i en a), però contra aquesta hi ha el fet que la reducció de *oi* a *e* es produeix normalment només en altres «contextos». Dintre de tot potser és d) la que toparia amb menys objecció. Sobretot si es pogués combinar amb a) o amb c), cosa que sembla ben difícil. Restem en un diagnòstic pre-romà, vague i provisional.

Llerada, sembla aglutinació de *Verada* de ERA (mossàrab?) *Lleral*, *llera*, *lleta*, V. *glera* *Llerg*, V. *llarg* *Llerivament*, *lletivol*, V. *lleure* *Lleró*, *llesroner*, V. *lledó* *Llerpa*, V. *llefre* *Llers*, que no hi pot haver gaire o cap relació amb *Lles* del Baridà —no és Urgellet— (< basc. *letz* o *les*), i menys amb *Lle(i)és* (*LACESSE o *LADASSE), salta a la vista: la base aquí és ILERTIUM, d'aire ibèric, i molt possiblement aff de *ILERSDA > *Lleida*

LLESCA, 'tallada', mot germà de l'oc. *leşca*, fr. dial. *leşche*, it. dial. *leşca* (o *lisca*), mossàrab *leşqa* id., gallego-port. i lleonès *leşca*, id, d'etimologia incerta; sembla ser aplicació figurada d'un antic nom del canyís o càrritx, a causa de les fulles planes i tallants d'aquesta planta, anomenada LESCA, però amb vocalisme vacil·lant (e/i/u/a), des de la Baixa Alemanya fins a Itàlia i el País Basc; mot d'origen incert, certament pre-romà. □ 1.ª doc.: 1020.

En una escriptura relativa a Croanques, en els Aspres rossellonesos, «*lisca* una de ferro», Col·lecció Moreau, any 1020; «concedo ad recia Scte. Eulalie *leşca* una de ferre; et ad recia Scti, Cucuphatu, alia *leşca*; et ad Scta. Maria Rivipullentis, cavags quatuor», a. 1078, *Cart.* de St. Cugat (II, p. 356): és veu, doncs, que era corrent donar làmines de ferro no obrat, junt amb eines de conreu, perquè en fessin arrous de metall: sigui per a cultiu, sigui per a armament.

Però ja es troba també de seguida aplicada a les tallades o rodanxes de menjar; car JMarc registra tant el substantiu com el verb: «*leşca*, per qui talla pa; *leşca*, per la sopa» (§ 1749, amb altres formes verbals *leşcha*, *leşch*, *leşqui* 299, 1169, 1610); i *VidesR*: «en la glesa de Sent Sixti --- a Roma, dementre que-ns frares estaven aquí costrets, per nombre quaranta, éls atroberen una veguada un poc pa, lo qual manà